

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ ÓVODÁK NEHÉZSÉGEI

HEGEDŰS Roland

Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar (Magyarország)

e-mail: hegedusroland1989@gmail.com

Heckman (2006) szerint minél korábban történik a pénzügyi befektetés a gyermekek oktatásába, annál nagyobb a megtérülése. Ezek a gondolatok kapcsolatban állnak Bernstein (1973) kidolgozott és korlátozott nyelvi kód megállapításaival, mert a hátrányos helyzetű gyermekek esetében még fontosabb, hogy minél előbb kerüljenek be az oktatási rendszerbe, így hamarabb elsajátíthatják a társadalom szabályait. A hátrányos helyzet meghatározása nemzetközi kontextusban sokféle fogalmat foglal magába (OECD 2017), ezért mi kutatásunkban a magyar törvényi rendszer szerinti hátrányos helyzet fogalmat használjuk.

Kutatásunk első részében vizsgáltuk, hogy 2013 és 2017 között, milyen változások történtek a hátrányos helyzetű óvodások számában, valamint azt is, hogy mennyi az egy óvodapedagógusra jutó gyermekek száma. Az idősoros vizsgálatok mellett vizsgáljuk a területi különbségeket is a hátrányos helyzetű gyermekek arányaiban. A kutatásunk második részében egy magas hátrányos helyzetű térségben végeztünk interjú vizsgálatot.

Az idősoros adatokat az Oktatási Hivaltól kaptuk, melyeket SPSS programban elemeztünk, a területi adatokat pedig MapInfo program segítségével térképen ábrázoltuk járási szinten. Az interjú során három óvoda négy óvodapedagógusával és a pedagógiai szakszolgálat vezetőjével készítettünk. Vizsgálatunkban kitértünk arra, hogy milyen nehézségeik adódnak a hátrányos helyzetű gyerekekkel, milyen hátrányaik vannak az óvodán belül, valamint arra is, hogy milyen a gyógypedagógiai ellátása az óvodáknak.

Eredményeink azt mutatják, hogy a kiindulási évünktől kezdve folyamatos csökkenés volt megfigyelhető a hátrányos helyzetűek számában és arányában. Területileg a Dél-Dunántúl régióban, valamint az északkeleti régióban kiemelkedően magas az arányuk. A pedagógusok kiemelték, hogy a gyerekeknek teljesen más a szokásrendszerük, valamint a mindennapi tapasztalataik, így az alapvető dolgok megtanításával kell kezdeni (WC használat stb.) a felzárkóztatásukat. A pedagógusok kiemelték, hogy minden nehézség ellenére, szeretik csinálni munkájukat, mert a gyerekek érdekeiért szállnak harcba. A gyógypedagógusi ellátás akadozik az óvodákban, mérlegelni kell, hogy melyik gyerekeknek szükséges már fejlesztést nyújtani és ki „ér még rá”.

NYITOTTAK-E A LEENDŐ PEDAGÓGUSOK AZ INKLUZÍV NEVELÉSRE? A DEBRECENI EGYETEM PEDAGÓGUS HALLGATÓINAK VIZSGÁLATA.

KOVÁCS Edina*

BIHARI Zsanett

Debreceni Egyetem, Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar (Magyarország)

e-mail*: kovacs.edina.12@gmail.com

A speciális nevelési igényű gyermekek hatékony fejlesztésének része egy méltányosabb, az inklúziót elősegítő köznevelési rendszer megteremtése. A befogadó intézménnyé alakításnak számos feltétele van, például a megfelelő környezet létrehozása, de a kutatások többsége azt mutatja, hogy a legfontosabb tényező a pedagógusok felkészültsége, befogadó attitűdjének megléte (Alghazo et al., 2003; Réthyné, 2002; Szabó, 2016; Torda és Perlusz, 2010). A pedagógusokat vizsgáló kutatások a speciális szakismeret, a gyakorlati tapasztalat és az intézménytípus esetében igazolták, hogy ezek szignifikáns hatással vannak a pedagógusok befogadó attitűdjére. Egy, a pedagógushallgatókat vizsgáló kutatás arra mutatott rá, hogy a hallgatók általánosságban negatív